

OSLOMET

Profesjonelle standarder for barnehagelærere

Ida Christine Flaten, Barnehagelærer
Betha Thorsen Kanvas-barnehage

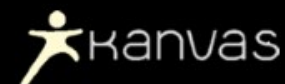
Øivind Hornslien, daglig leder
Betha Thorsen Kanvas-barnehage

Utarbeidet av Anton Havnes, Senter for profesjonsstudier ved
OsloMet og stiftelsen Kanvas

Utdanningsbarnehager

Bevegelige praksiser –
Likeverdige partnerskap

Bakgrunn for prosjektet

Barnehagelærere er i en tidlig fase av profesjonaliseringsprosessen.

Uklart hva kompetansen egentlig består i, og hvordan det påvirker organisering av arbeidet i barnehagen.

Yrkesutøvelsen er blitt omtalt som "lekmannspreget" (Steinnes 2014, Smeby 2014)

Pedagogisk ledelse er utydelig i barnehagen (Mordal 2014).

Det er utfordrende:

- Å tydeliggjøre og begrepsfeste barnehagelæreres kompetanse
- å sette denne i sammenheng med barnehagens organisering av pedagogisk arbeid og
- å definere en barnehagelærerens rolle og oppgave som leder for det pedagogiske arbeidet.

Ekspertutvalgets konklusjon

For å håndtere kompleksiteten i praksis og oppnå god profesjonsutøvelse må barnehagelærerne – i alle aktivitetene som utspiller seg i løpet av barnehagehverdagen, og som er knyttet til hverandre på ulike måter og med ulike tyngdepunkt kunne ta i bruk forskjellige former for kunnskap.

Skal det pedagogiske arbeidet kunne utøves i tråd med en helhetlig og bærekraftig pedagogikk, må barnehagelærerne få rammer som gir dem autonomi til å utøve arbeidet på denne måten, og som legger til rette for at arbeidet kan utvikles.

- Rammebetingelser
- Barnehagelærerutdanningen
- Faglig utvikling

Barnehagelærerrollen i et profesjonsperspektiv – et kunnskapsgrunnlag

Ekspertgruppen om barnehagelærerrollen

Kunnskapsdepartementet

I pedagogisk arbeid med barn har vi pekt på noen områder som kan bidra til at en helhetlig pedagogikk kan bli **mer systematisk** med utgangspunkt i verdiene, målene og innholdsbeskrivelsene i rammeplanen.

En helhetlig pedagogikk bygger på et bestemt læringssyn som er forskjellig fra skolens, og realiseres i en **kompleks praksis** som både er **planlagt og tilrettelagt** samtidig som den er **åpen for det spontane**. Den profesjonelle yrkesutøvelsen skjer i et pedagogisk spenningsfelt som krever at barnehagelæreren hele tiden må gjøre **profesjonelle vurderinger** om hvordan lek, læring og omsorg kan knyttes sammen slik at det skaper gode læringsbetingelser for barna.

Samtidig skal de også forvalte, balansere og konkretisere **verdier**.

Profesjonelle standarder for barnehagelærere et redskap for å styrke barnehagelærere som fagpersoner?

- Forslaget til profesjonelle standarder er ledd i et prosjektarbeid for å styrke barnehagelærernes posisjon som fagpersoner i barnehagene.
- Rammeplan for barnehagelærerutdanningen, utdanningens studieplan og læringsbeskrivelser setter premissene for hva man skal kunne som barnehagelærer.
- Rammeplan for barnehagen, arbeidsinstrukser, pålegg om å skrive detaljerte årsplaner, og krav om dokumentasjon av virksomheten setter krav til hva som skal utføres.
- Forslaget til profesjonelle standarder er utarbeidet av barnehagelærere for barnehagelærere.
- Forslaget til profesjonelle standarder prøver å skape en felles forståelse og forventninger til vår profesjonelle yrkesutøvelse.

Profesjonelle standarder for barnehagelærere

- Profesjonelle standarder – hva slags standarder kan det være?
 - Profesjonalitet: skjønnsvurdering, vurdere en situasjon (problem, dilemma, utfordring, noe forbundet mer en viss form for risiko), trekke veksler på kunnskap og erfaring, ta beslutninger, handle, evaluere resultat, utvikle praksis.
- Felles for profesjonen
 - rammevilkårene, rammeplan, arbeidsforhold kan endres, men standardene består
- Gjelder for alle barnehagelærere
 - uansett stilling, type barnehage eller beliggenhet
- Sier ikke hvordan man skal handle (hva man konkret skal gjøre)
 - er premisser for vurdering, handling og videre utvikling.

- Prosjektgruppen
- Prosjektets varighet
- Vi startet med å reise noen spørsmål som først ble jobbet med i hver av de tre barnehagene:
 - Hvilke krav og forventninger stiller jeg til meg selv?
 - Hvilke krav og forventninger stiller jeg til barnehagelærerne jeg jobber sammen med?
 - Hva er vesentlige sider ved barnehagelærerens arbeid?
 - Hva kjennetegner vår profesjon?
- Min stemme som barnehagelærer var viktig.

Professional standards
of practice and behaviour
for nurses and midwives

prioritise people

practise effectively

preserve safety

promote professionalism and trust

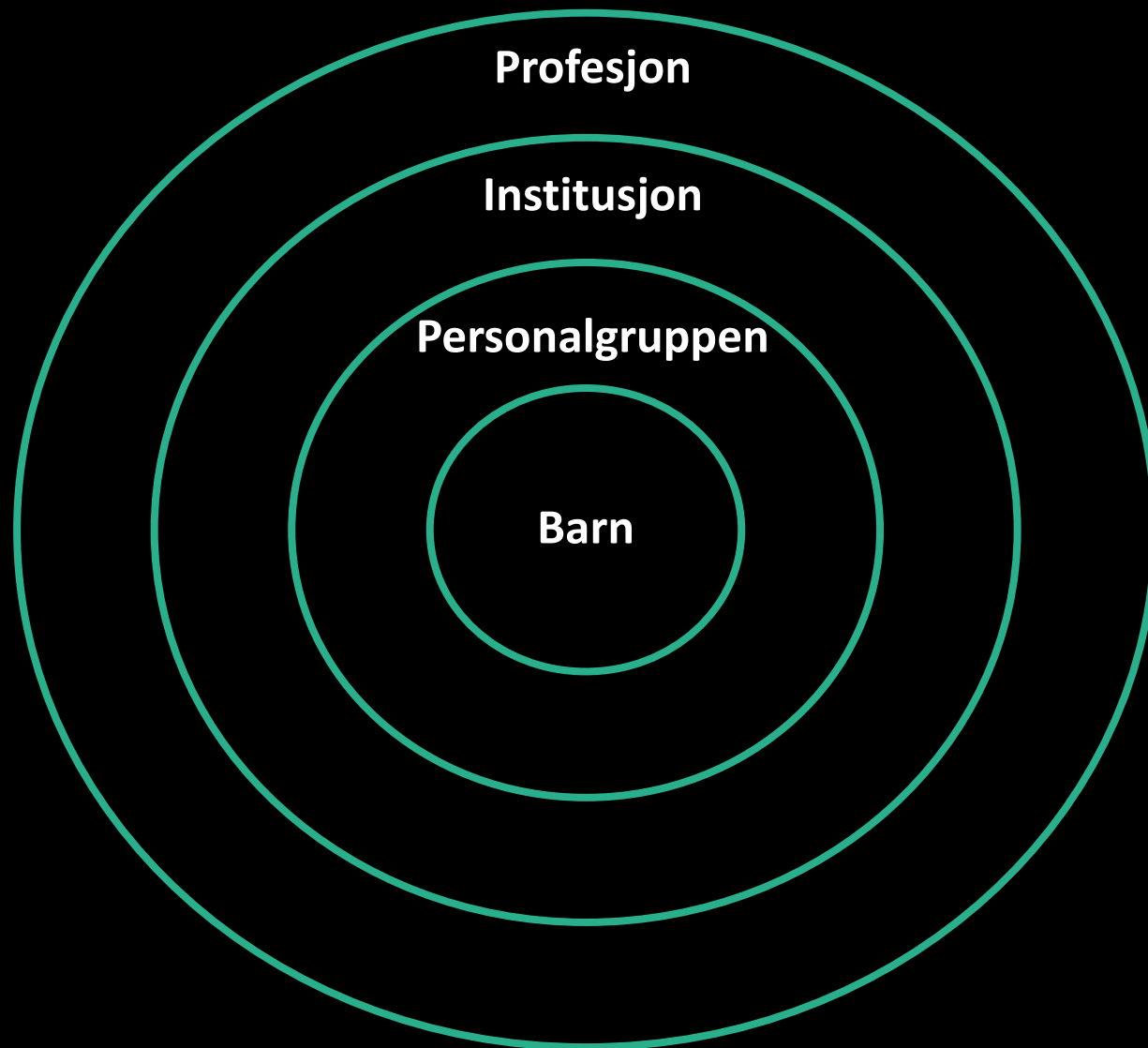
The Code
Professional standards of practice and
behaviour for nurses and midwives
(Nursing & Midwifery Council, Storbritannia)

Early Years Teacher Professional Standards (Storbritannia)

An Early Years Teacher must:

1. Set high expectations which inspire, motivate and challenge all children.
2. Promote good progress and outcomes by children.
3. Demonstrate good knowledge of early learning and EYFS.
4. Plan education and care taking account of the needs of all children.
5. Adapt education and care to respond to the strengths and needs of all children.
6. Make accurate and productive use of assessment.
7. Safeguard and promote the welfare of children, and provide a safe learning environment.
8. Fulfil wider professional responsibilities.

- De profesjonelle standardene er formulert så de beskriver:
 - hva barnehagelærerne gjør
 - hvordan de forholder seg til sentrale sider ved arbeidet i barnehage
 - prioriteringer av oppgavene som barnehagelæreren har ansvar for
- De er i *du*-form for å ansvarliggjøre den enkelte barnehagelærer.
- Det er formulert fire overordnede profesjonelle standarder
 - hver med fire til fem tematiske områder
 - De tematiske områdene er konkretisert i underpunkter

Profesjonelle standarder for barnehagelærere

– Fire hovedkategorier

prioriterer barn	Barnehagelæreren leder det pedagogiske arbeidet	Barnehagelæreren utvikler organisasjonen	Barnehagelæreren fremmer profesjonaliteten i yrket
------------------	---	--	--

1.0 Barnehagelæreren prioriterer barn

Barnehagelæreren setter hensynet til barn og barns utvikling fremst, utøver god pedagogisk praksis og går foran som rollemodell for andre tilsatte og foreldre/foresatte. Barnehagelæreren er miljøbygger og har blick for både enkeltbarnet, barnegruppen og samspillet mellom barn og tilsatte i barnehagen

1.1 Barnehagelæreren prioriterer lek

- 1.1.1 Du tar hensyn til at barns lek er utgangspunktet for alle planer og observerer og støtter barn i lek
- 1.1.2 Du ser og bruker lekens læringspotensial
- 1.1.3 Du veileder og utvikler øvrig personal i lekkompetanse
- 1.1.4 Du tilrettelegger for, motiverer og inspirerer til i et rikt og variert lekemiljø der du selv deltar aktivt
- 1.1.5 Du bygger et språkmiljø i barnehagen, der barn kan uttrykke

2.0 Barnehagelæreren leder det pedagogiske arbeidet

Barnehagelæreren tar ansvar, leder det pedagogiske arbeidet i barnehagen ut fra faglig kunnskap og skjønn, og er en demokratisk, motiverende og inkluderende leder og medarbeider. Barnehagelæreren setter ord på barnehagefaglig kunnskap begrunner valg og trekker hele personalet med i faglig refleksjon rundt rammeplan, årsplan, konkret planlegging og det konkrete arbeidet med barn. Barnehagelæreren formidler sine vurderinger og valg overfor foreldre når det trengs eller etterspørres.

2.1 Barnehagelæreren tar en rolle som tydelig faglig leder

- 2.1.1 Du møter dine medarbeidere med anerkjennelse og respekt
- 2.1.2 Du viser god pedagogisk praksis i møte med barn
- 2.1.3 Du setter ord på praksis og trekke medarbeidere med i kritisk og konstruktiv refleksjon rundt faglige og skjønnsmessige valg i det pedagogiske arbeidet
- 2.1.4 Du gir tilbakemeldinger som bidrar til å fremme medarbeidernes faglige og personlige utvikling
- 2.1.5 Du møter tilbakemeldinger du selv får med åpenhet og anerkjennelse og bruker tilbakemeldingene til å finne gode løsninger
- 2.1.6 Du tilegner deg og tar i bruk faglig kunnskap

3.0 Barnehagelæreren utvikler organisasjonen

Barnehagelæreren tar aktivt del i å utvikle hele barnehagen og det pedagogiske tilbudet. Barnehagelæreren handler utfra forståelse for barnehagens samfunnsmessige mandat og innsikt i lokale muligheter og forutsetninger.

3.1 Barnehagelæreren tar ansvar for utvikling av hele barnehagen

- 3.1.1 Du bidrar til å bygge et fagmiljø preget av tillit, stolthet og fellesskap
- 3.1.2 Du jobber bevisst for å fremme god kommunikasjon på arbeidsplassen
- 3.1.3 Du vurderer barnehagens utviklingspotensial og iverksetter tiltak for å realisere disse
- 3.1.4 Du innehar kunnskap om ulike og varierte metodikk og bruker denne på en fleksibel måte
- 3.1.5 Du bidrar til å kartlegge medarbeidernes kompetanse slik at alle får utnytte sitt potensial
- 3.1.6 Du tar initiativ til tiltak for kompetanseutvikling i barnehagen
- 3.1.7 Du trekker alle kolleger med i å nå barnehagens mål

4.0 Barnehagelæreren fremmer profesjonaliteten i yrket

Barnehagelæreren bruker forskningsbasert kunnskap til å planlegge, gjennomføre, reflektere og lede arbeidet i samsvar med faglige krav til god barnehagedrift. Barnehagelæreren har faglig integritet og opprettholder de faglige standardene som barnehageprofesjonen skal etterleve. Barnehagelæreren er engasjert i egen og kollegers faglige videreutvikling og samarbeider med andre fagpersoner eller etater når det trengs faglig bistand utenfra.

4.1 Barnehagelæreren ivaretar sitt profesjonelle ansvar

- 4.1.1 Du tilegner deg kunnskap om barnehagen som leke-, omsorgs- og læringsarena og som samfunnsinstitusjon
- 4.1.2 Du holder deg faglig oppdatert om barns utvikling, lek, læring og danning
- 4.1.3 Du observerer, analyserer og reflekterer kritisk over egen praksis
- 4.1.4 Du håndterer forholdet mellom lek, omsorg, læring og utvikling som et samlet hele
- 4.1.5 Du utøver samfunnsmandatet i samsvar med oppdatert kunnskap og etiske standarder

Barnehagelærernes «stemmer» - profesjonsutvikling

Akademisk kunnskap:

- begreper, teoretiske perspektiver, kritisk tenkning, analyse

Fra enkeltsituasjoner og hendelser til typer av situasjoner

- «Vi handler på denne måten – fordi...»

Erfaring

- Hva er erfaring?
- Fra fortelling til begreper som forklarer fortellingen på ulike måter

Identitet – tilslutning til faglig fellesskap

Arbeidet med barna

- Fagkunnskap
- Felles kunnskap
- Faglig diskusjon
- Refleksjon

Kompetanseutvikling

- Felles faglig innretning

Intern kompetanseutvikling

- Veiledning av studenter
- Faglig utvikling på

arbeidsplassen og i barnehagelærerutdanningen

Profesjonalisering av barnehagelærerrollen

- Prioritering
- Faglig ledelse av det pedagogiske arbeidet
- Arbeidsdeling

- Utvikling og veiledning i barnehagen
 - Nyutdannede
 - Standardene kan brukes til å identifisere utviklingsbehov for enkeltpersoner, grupper eller team, eller hele barnehagen
- Egen utvikling
 - Refleksjon over egen yrkesutøvelse
- Praksislærers arbeid med Studenter
 - Veiledning
 - Utviklingsmål
 - Ledelse

Takk for oppmerksomheten

Oppfordring

- les dem
- vær nysgjerrig, undrende og kritisk
- bruk dem

